

Opinie

Opinie: ‘Chaos bij Waternet vergt ingreep van bestuur van waterschap Amstel, Gooi en Vecht’

De onenigheid over de aansturing van Waternet is een urgent probleem, schrijft Wim Zwanenburg, lid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht. ‘Deze ernstige situatie moet nog vóór de waterschapsverkiezingen besproken worden.’

Wim Zwanenburg 1 maart 2023, 10:12

Waternet heeft grote problemen met financiën, cyberveiligheid en IT-problemen. BEELD PETER BOER

Op 15 maart zijn de verkiezingen voor de Provinciale Staten en voor de waterschappen. Het zal veel kiezers zijn ontgaan dat het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) in grote problemen verkeert. Dan helpt het niet dat de algemeen directeur van Waternet, Annelore Roelofs, [ontslag neemt](#), net nadat het algemeen bestuur van het waterschap een poging had gedaan om meer greep op de uitvoering te krijgen.

Amsterdammers kennen vooral de naam Waternet. Waternet verzorgt waterbeheer en waterzuivering voor het waterschap, de riolering en het drinkwater voor de gemeente Amsterdam. Waternet is een grote en complexe organisatie die zelfstandig optreedt. Het waterschap is mede daardoor tamelijk onbekend bij de inwoners. Roelofs stond amper tien maanden aan het roer van Waternet toen zij kort na een ziekmelding bekendmaakte helemaal niet meer terug te komen.

Achterstallig onderhoud

In de afgelopen beleidsperiode stapelden de problemen bij Waternet en het waterschap AGV zich op. In 2019 leidde de crisis bij afvalverwerkingsbedrijf AEB tot een slibcrisis, omdat het na zuivering resterende rioolslib niet door AEB verwerkt kon worden. Het waterschap beschikt zelf niet over voldoende stortcapaciteit. De afstemming tussen Waternet en AEB liet te wensen over.

De afgelopen jaren heeft Waternet grote problemen met de financiën, cyberveiligheid en IT-problemen met de inning van de waterschapsbelasting en de drinkwaterrekening. Er is achterstallig onderhoud van sluizen en gemalen en de dijkverbeteringen liggen niet op schema. Het waterschap is door zijn financiële reserves heen en de begroting kent oplopende tekorten.

Misleidende informatie

De problemen met de belastinginning zullen pas in 2026 zijn weggewerkt. Tekorten worden met tientallen miljoenenleningen aangevuld. De toch al hoge schuld neemt flink toe. Slechts 58 procent van de voorgenomen investeringen wordt op dit moment daadwerkelijk uitgevoerd. Voor het behalen van de Europese waterkwaliteitsnormen (Kader Richtlijn Water) voor eind 2027 moeten de investeringen de komende jaren fors toenemen.

De gewenste voordelen van een grote efficiënte organisatie, een ‘watercyclusbedrijf’, zijn niet uitgekomen. Integendeel. Bij de invoering van het nieuwe IT-systeem voor de waterschapsbelasting werd het bestuur misleidende informatie verschaft. De directie meende dat zij het bestuur moesten ‘ontzorgen’ en dat zij dus eerst zelf de problemen wilden oplossen.

Eigen bestuursdienst

In januari koos het waterschapsbestuur voor een ander bestuursmodel met minder bevoegdheden voor de directie van Waternet. Het waterschap wil een eigen bestuursdienst, zodat het direct en onafhankelijk kan worden ondersteund.

Het waterschap heeft op dit moment geen eigen ambtenaren. Alleen de dijkgraaf, Joyce Sylvester, is rechtstreeks in dienst van het waterschap.

Na het debat ontstonden vragen over de uitvoering van de genomen besluiten. De andere bestuurlijke opdrachtgever van Waternet, Amsterdam, wil voor de besluitvorming over de aansturing van Waternet ruim de tijd nemen. De gemeenteraad van Amsterdam ziet de urgentie van de zaak niet. Een voorlichtingsbijeenkomst voor gemeenteraadsleden over de problemen bij Waternet werd onlangs afgelast vanwege onvoldoende belangstelling.

Stuurloos

In het bestuur van het waterschap kreeg het debat ook nog een staartje. De verschillen van inzicht over de aansturing van Waternet en de bestuurlijke samenwerking met Amsterdam liepen zo hoog op dat het dagelijks bestuurslid van de politieke partij Water Natuurlijk, Sander Mager, uit zijn fractie werd gezet. Hij wordt nog wel gesteund door de overige coalitiepartijen (VVD, PvdA, Agrarisch Ongebouwd/LTO) en de Partij voor de Dieren. Deze coalitie wil het agenderen van een nieuwe vergadering, nog voor de verkiezingen, verhinderen.

De voormalige dijkgraven en het dagelijks bestuur hebben de vorige falende algemeen directeur van Waternet, Roelof Kruize, veel te lang de hand boven het hoofd gehouden en de directie van Waternet verstrekkende mandaten verleend.

Dat Waternet nu bovendien stuurloos is, maakt ons zeer ongerust. Wij willen daarom dat er nog voor de verkiezingen een extra bestuursvergadering komt om deze ernstige situatie te bespreken. Het waterschap is geen nutsbedrijf, maar een overheid waarbij een democratisch gekozen bestuur zijn controlerende en kadersstellende rol moet kunnen uitoefenen.

Wim Zwanenburg is fractievoorzitter van het CDA in het bestuur van het waterschap AGV. Na drie keer lijsttrekker voor het CDA te zijn geweest is hij niet herkiesbaar.